

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 28. Den 11 Juli 1801.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schults.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen.

Justitsraad og Deputeret i det
danske Cancellie.

Peter Johan Monrad.

Justitsraad og Departements-
Chef i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

Under 10 d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udfærdiget et Reskript til den kongelige Havne-Commission, angaaende et udvidet Havnepolitie i Kjøbenhavn. Dette Reskripts Indhold er følgende: Ligesom Hs. Majestæt har bifaldet den, i Anledning af Fjendtlighederne i April Maaned d. A., fra Politiets Side, i Kjøbenhavn trufne Interims-Foranstaltning, hvorved et særdeles Opsyn over de her i Canalerne liggende Skibe, til disses Betryggelse mod Ildsfare, blev overdraget adskillige i Søværnen kyndige Borgere, og disse betroede til, hver i sit mindre Distrikt at paasee, at samtlige Fartøier, saavidt muligt, vare aflagde, at Vand var i Mersæt

og paa Dækket, at Spygets Hullerne vare tilstoppede, og Pomperne udhængte uden Borde; samt til, i Nøds Tilfælde, at besørge Rappen og Synkning, og ellers i Almindelighed at holde over, at Skibene, saavidt muligt, laae i bedste Orden, og at Farvandet blev ryddeligt til Pramsprøiternes Frembringelse: saa har Hs. Majestæt og anseet det gavnligt, at denne Indretning for Fremtiden vedbliver, paa det at saavel Staden i Almindelighed, som de Handlende i Særdeleshed, ved et saaledes udvidet Havnepolitie, end mere kunne betrygges mod Fare i Ildbrands Tilfælde. Efter Politimesters gjorte Forslag, samt fornævnte Kommissions, saavelvelform Over-Brænd- og Bænd-Kommissionens derover meddeelte Betænkninger og Cancelliets i den Anledning gjorte Bemærkninger, vil Hs. Majestæt altsaa have anordnet og fastsat: at ovennævnte, i Anledning af Fjendtlighederne i sidstafvigte April Maaned, i Kjøbenhavn trufne Indretning ved Havne-Politiet her i Staden, skal, til det Almindeliges Sikkerhed, fremdeles vedblive, og et særdeles Tilsyn med de i Havnene og Kanalerne liggende Skibe i Ildbrands Tilfælde, paa lige Maade bestandigt overtages af nogle blandt de her boesatte Kofsardie-Kapitainer, der ikke længere beskæftige sig med at fare til Søes; disse skulle af Havne-Kommissionen udnævnes og instrueres til at varetage denne Deel af Havne-Politiets Forretninger, imod, saa længe de vedblive

sam-

samme, at fritages for den dem ellers paaaliggende borgerlige militaire Tjeneste.

Ved Bevilling, af 5 Juni d. A., er det tilladt: at tvende Hjællebroer, paa Aversie og Førslov Marker, maae overdrages Fæsteren af Eschildestrup Mølle, Niels Hansen, til Vedligeholdelse i 10 Aar, imod at oppebære 2 Sk. af hver Vogn, 1 Sk. af hver Ridende og 1 Sk. af hvert Qvægs Hoved, som passere Broerne, og at han forpligtes, efter 10 Aars Forløb, at aflevere disse Broer ved lovlig Syns- og Taxations-Forretning, i ligesaa god Stand, som de af ham imodtages.

Povgivninger.

Ved Reskript af 12 Juni sidstleden, til Kjøbenhavns Magistrat, er det tilladt: at Formanden for Favnssætterne og Læsserne i Kjøbenhavn maae nyde een og en halv Lod af Favnssætternes saa kaldede sælles Bøsse, istedet for at han deraf, i Følge Forordningen af 5 Mai 1683, ikkun skulde nyde lige Deel med Favnssætterne.

Ved Reskript, af 10 d. M., til Biskoppen over Aagershuus Stift, er det fastsat: at den residerende Kapellan til Aagershuus Slot og Aagers Menighed, skal, i Stedet for at oppebære sine Indkomster paa den ved Anordningen af 10 Septbr. 1734 fastsatte Maade, for

Frem-

Fremtiden nyde 200 Rdlr. aarlig Løn, som ham af Sognepræsten kvartalviis skal udbetales, foruden Offeret af Aggers Menighed paa de 3de Offerdage, og den ham til Volig udlagde beneficerede Gaard Lie. I øvrigt skal de 50 Rdlr., som forhen have været tillagte den residerende Kapellan for at prædike hver 4de Søndag i Slotskirken, herefter bortfalde, og han derimod fritages for at bidrage til den personelle Kapellans Lønning, hvilken skal udredes af Sognepræsten alene med 150 Rdlr. aarligt.

Ved Reskript, af 10 d. M., til Stiftamtmanden og Biskoppen over Fyens Stift, er det bifaldet: at Haastrup Skole, under Baroniet Brahetrolleborg, maa fremdeles, paa samme Maade som hidtil, vedblive at staae i Forbindelse med det fyenske Skolelærer-Seminarium.

(Fortsættelse af Forordningen angaaende Nværgsygen.)

§ 42. Dersom Syge forlange en Præst eller Læge, eller en Gjordemoders Hjælp er fornøden, kan disse, under Jagttagelsen af de fornødne Forsigtighedsmidler, tillades at komme ind tilføds; derimod maa det ei tillades at bringe nysfødte Børn til Kirken for at døbes, men de skulle hjemmedøbes i Huset.

§ 43. Lig maae af det spærrede Steds Indvaanere kun bringes til Posteringerne og der nedsættes, for at afhentes af andre, dog først efter en Time, og
at

at begraves paa næste Kirkegaard. Der maa til denne Udbærelse af Liget og dets videre Fortbringelse ei bruges flere Folk, end de hoistnødvendige. § 44. Dersom der i det spærrede Sted boer en Embedsmand, med hvem Undersaatterne dagligen have at gjøre, saa maa denne, under Jagttagelse af den yderste Forsigtighed, udlades, og, saalænge Spærringen varer, opholde sig paa et andet Sted. § 45. Skulde ellers Nogen, formedelst trængende Forretninger, som ei taalte Opsættelse, behøve at udlades, saa skal han derom henvende sig til Overembedsmanden, som, naar han finder de angivne Forretninger af saadan Beskaffenhed, foranstalter hans Udladelse under den største Forsigtighed. § 46. Hvo der hemmeligen vil begive sig ud af et spærret Sted, eller forsøger at udbringe Qvæg, Foder eller Vahre, han skal ei alene tilbagedrives af Vagterne, men ogsaa, naar Spærringen ophæves, dømmes i Tugthuusstraf fra 4 Uger til et Aar. Derfor skulle alle, til Spærringen udstillede, Militairvagter og Poster have deres Geværer skarpt ladte, og, i Fald nogen vil med Magt trænge igjennem eller søge at ride forbi, uden at lade sig holde tilbage, skal han ved Magt og Skud tvinges til at lyfste Skildvagten; hvorhos de, som maatte tage Skade paa Liv eller Legem, have saadant at tilskrive sig selv. Derfor skal denne Punkt, saalænge Posterne vare, gjentagne Gange bekjendtgjøres, om der i det spærrede Sted er en Kirke, fra Prædikestolen, og ellers paa en anden

anden passende Maade. § 47. Hvo der paa Embeds- eller Forretningers Begne nødes til at besøge et spærret Sted, maa dertil forsyne sig med en Kjortel af Linned eller Bordug, til at trække over sine Klæder. For de Folk, som udenfra sendes til det spærrede Sted for at have med Qvæget at bestille, skal gjøres Linned-Kjortler paa offentlig Bekostning, og de fulle, førend de igjen komme til andre Folk eller sundt Qvæg, vaske sig med Væde eller Sæbevand, og, foruden at udryge deres Klæder med Enebar, Malurt, o. a. d., saasnart de kan, ombytte de Klæder, de have havt paa, med andre, og strax lade vaske, hvad deraf kan vaskes. Overhoved maa derved iagttages, at disse Folk have Linned Kjortler og saalidet muligt af Uldklæder, og især at de bytte Skoe. § 48. Ogsaa af de nærmest omliggende Byer maae Hundene, Evinene og Gaarene ei uden Tilsyn komme ud af Husene. Dersom de træffes alene, løbende om paa Markerne, skulle de strax nedskydes og nedgraves, og Eierne paalægges en Bukt af 4 Rdlr. eller Fængselsstraf. Rakkerne maa deres Omdriven med deres Hunde, under lige Straf, ligesaalidet tillades. § 49. Bagterne og alle Tjenesteplichter, som kunne skee uden at nærme sig det mistænkte Qvæg, skulle forrettes af Undersaatterne i en bestemt Orden for intet og saaledes, at Gaardeierne eller Beboerne, uden al Forskjel af Jurisdiction og uden Hensyn paa nogen Tjenestefrihed i andre Tilfælde, skulle besørge Bagterne, (saalange indtil der bliver trukket en

Militaircordon) og Egterne, og Correspondencens og Anmeldelfernes Befordring ved ridende Bud. Huusmand og Indsiddere skulle forrette alle de øvrige Arbejder efter en af Øvrigheden fastsat Orden. Hvo der heri gjør sig skyldig i Modstand, skal straffes med 4 Dages Fængsel paa Band og Brød. Ved Bagterne ansættes til hver Post 2 Mand, der afveje med 2 andre hver tredie Time, og, paa kolde Aarstider, saa ofte det er nødvendigt, Dag og Nat. Vytjenerne i Stæderne og Fogderne paa Landet anvises til at visiter Bagterne Tid efter anden. Hvo der træffes sovende paa sin Post, straffes med 3 Dages Fængsel paa Band og Brød, og, hvo der forlader sin Post, med 14 Dages Fængsel. Hvo der gaaer fra sin Post ind i det spærrede Sted, skal ei alene ei udlades, men ogsaa, efter ophævet Spærring, idømmes en Maanedes Karrestraf. Hvo der efter Tilfælde udebliver uden gyldig Aarsag, skal bøde med 3 Dages Fængsel paa Band og Brød, og desuden betale den Dagløn, som den i hans Sted antagne Person erholder.

§ 50. De høistkommanderende Officerer i Garnisonerne skulle, paa Requisition af en Overembedsmand, strax afgive en Commando, der kan bruges til Prætoulleren og Ordens Haandhævelse ved Borger- og Bønder-Posteringerne og Spærringens Forstærkelse. De maae derfor være betænkte paa, at de altid kunne afgive i det mindste 4 Underofficerer og 24 Mand, saasnart og saa ofte de forlanges. De detascherede Commandoer staae, saa snart

snart de ankomme til Stedet, under den Anstalterne dirigerende Øvrigheds Befaling, som de skulle adlyde, og af hvilken de skulle forsynes med en Instrux. Underofficererne paatage sig, strax ved deres Ankomst, den hidtil af Underopsynsmændene, som Sognesogderne o. s. v., førte Undercommando over de udsatte Bønderposter, bruge de Gemene til at patrøllere og holde Bønderposterne aarvaagne, og visiterer selv i samme Hensigt Posterne flittigen, saavel Nat som Dag; til hvilken Ende der anvises dem af Sognesogden en sadlet Hest, for hvilken Eieren skal have en billig Godtgjørelse for hver 24 Timer, hvilken forskydes af den kongelige Kasse. B.

Om Ihjelslagningen. § 51. Ved ethvert første Udbrud af Sygen i en Egn og deraf følgende Sparring, skal, paa Commissionens Foranstaltning, alt paa den spærrede Gaard i Staldene værende Hornqvæg, gammelt og ungt, sundt og sygt, (ene det Sygen gjennemgangne, efter § 53 betegne, undtaget) naar Antallet ei overstiger 50, efter foregaaende Taxation, strax ihjelslaaes og nedgraves. Træffer Tilfældet, naar Dyret er paa Græs, skal blot det Syge og Mistænkte ihjelslaaes, og med det øvrige, efter Udseende endnu sunde, forholdes efter § 38 Forfæst. Ovenstaaende skal betragtes som den almindelige Regel, der selvgeligen udstrækker sig saavel til Stæderne, som til de klosterlige og adelige Districter, og derefter seer Ihjelslagningen kun ind-

den"

denfor det Sted, som med den foreskrevne Strengthed er spærret.

(Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Den 10 Juli er det bevilget Skyde-Selskabet, det borgerlige Broderskab, paa Eutin uden for Kjøbenhavns Vesterport, ved dets Forsamlinger, at bære et Tegn paa Brystet af Sølv, efter en indsendt og approberet Tegning.

(Fortsættelse af Instructionen for Gadevægterne i Kjøbenhavn.)

§ 7. Naar Gadevægterne om Aftenen eller Natten fornemme, at Ild udbryder, enten paa den Post, hvor de ere ansatte, eller andetsteds i Byen, skal den eller de af dem, som først mærker det, støde i Piben og raabe Brand, og, saa snart de erfare, hvor Ilden er, udraabe Gaden eller Stedet, hvor Ilden er. Til den Ende skulle de Vægtere, som ere nærmest den Vægter, der først gjør Ansrig, ikke alene pibe og raabe Brand, men tillige søge hen til ham, for at erfare Navnet af Gaden, hvor det brænder, paa det at de, ved ligeledes at udraabe Gadens Navn, kunne saaledes i en Hast gjøre det bekjendt overalt i Byen.

Imedens Vægteren i den Gade, hvor Ilden er opkommen, gjør det befalede Ansrig, skal han strax banke
paa

paa Porten eller Døren af Huset, hvor Ilden er, indtil han har underrettet nogen af Beboerne om den udbrudte Ild. Derefter skal han ile med at mælde det for den nærmest boende Districts-Captain, og derefter til nærmeste Vagt. De øvrige Vagtere skulle imidlertid vedblive at gjøre Alarm, og gaae omkring fra Huus til Huus, hver paa sin Post, ringe og banke paa Porte og Døre, for at vække Beboerne, men fornemmeligt paa de Huse, hvor der boer nogen af Brand-Officererne, Brand-Officianterne, Brandsvendene eller de som skulle pompe Vand, eller med Heste bringe Sprøiter, Redskab, Bøge og Vand til Brandstedet. I Særdeleshed skal nogle af de Vagtere, der er nærmest Stedet, hvor Ilden er udbrudt, henløbe, nemlig: een til Brandmajoren, een til Politimesteren, een til Stadshauptmanden, een til den øverst-commanderende Officeer, een til Commandanten, een til den øverste Admiral, een til Holmens Chef, een til Borger-Vagten, isald samme vedbliver, saa og een til Vagter-Inspecteuren, for denne dersom at advare.

§ 8. Dernæst skal den halve Deel af de posthavende Vagtere, saavel som samtlige ikkeposthavende, efter den Inddeling, som herom er gjort, eller herefter gøres, naar det er Huus-Ild, begive sig til Brandstedet og der, indtil de erholde anden Befaling, forblive, for at pompe, bære Vand, og arbejde ved Sprøiterne, indtil det fornødne Antal af Brandfolk ere ankomne, samt holde

holde Vagt ved Enderne og Tilgangen af Gaden, hvor Ilden er, for at udeholde uvedkommende Tilskuere, og i øvrigt adlyde og forrette alt, hvad dem af Politimesteren eller den i hans Sted Befalende vorder paalagt. Imidlertid de tages i Arbejde paa Brandstedet, hensættes deres Geværer samlede paa et bekvemt Sted paa Gaden i Nærheden, under Bevogtning af 2de af deres Kammerater.

§ 9. Er det derimod Skorsteens-Ild, som opkommer om Natten, møder blot den halve Deel af de Posthavende, som da iagttage de Pligter, som i foregaaende § ere anførte.

§ 10. Den anden halve Deel af de posthavende Vægtene, som ikke komme til Ilden, men forblive paa Posterne, skal imidlertid forsyne deres egne, saavelsom de Graværendes Poster med fornødent Tilsyn, indtil Ilden er dæmpet, og hine igjen komme tilbage, samt imidlertid nøie paaagte, om nogen ny Ildbrand andetsteds skulde opstaae, da den Vægter, som først bliver det vaer, efterat have gjort ny Alarm paa før befalede Maade, skal søge den første Ildbrand, for der at give den høistecommanderende Officeer, Politimesteren, Brandmajoren og Vægter-Inspeteuren derom Efterretning til videre søiende Foranstaltning.

Ligemaade skal de Vægtene, som ikke møde ved Ildstedet, efterat deres Kammerater dertil ere bortgaade, nøie paaagte, at ingen forsømmer at udhænge deres Brand-

Brandlygter, og, i Tilfælde at det skeer, det strax om Morgenens rapportere for Vægter-Inspecteuren, som sender disse Rapporter, ligesom alle andre, til Politimesteren.

§ 11. Den som beviislig først, naar Huusild opkommer, gjør Ansøgning om Gldens Udbrud, førend nogen af Beboerne i det Huus, hvori Glden er, selv har anmeldt det, maa derfor nyde en Belønning af 4 Rdlr., fra hvilken Belønning Vægterne ikke skulde være udelukkende efter Brandforordningens 138 §.

§ 12. Opkommer Huusild om Dagen, skal samtlige Vægtere møde ved Gldstedet i Mundering og med Gevær, og der varetage det samme, som i § 8 er besejlet.

§ 13. Naar derimod Skorstens-Gld opkommer om Dagen, møder ikkun Halvdelen af de for Tour til Nattepost staaende Vægtere, og efterkomme de samme Pligter, som forhen ere fastsatte.

§ 14. Enhver Vægter skal opfylde de ham befalede Poster; forseer han sig herimod, straffes han efter Politimesterens Sigende, og, i Tilfælde af grovere Forbrydelse, efter Politierettens eller Brand-Sessionens Kjendelser, enten med Bænd og Brød, eller anden højere Straf efter Omstændighederne.

§ 15. Vægterne kunne være forsikrede om, at enhver, som ved Gldbrand, Opløb eller andre Leiligheder har at befale, vil handle med Beskedenhed. Skulde, dette uagtet, Vægterne af Ondskab, Guldskab eller andre

dre Aarsager, enten ved Magt eller Vaaben modsætte sig den eller de Befalende, maae de vente, at vorde anseete med Fæstnings-Arbeid paa Livstid, ja endog med Straf paa Livet efter Omstændighederne.

§ 16. Det skal være Bægterne hermed alvorligen anbefalet, at de med Beskedenhed begegne alle Folk og med Gode styre til rette, og forhindre Klammerie, Mord og Tyverie af yderste Egne, og ikke, uden de befales eller personligt anfaldes, nogen med Hug og Slag begynde, og udi saadanne eller andre Tilfælde, skal Bægterne komme hinanden til Hjælp, og usfortøvet løbe til, hvor Bægter-Fløiten eller Ansfrig høres og de kaldes paa, og da bistaae hinanden uden Falskhed og føre de Skyldige i Arrest; og, hvis nogen af dem vil give Bægterne Drikkepenge for at komme løs, maae de annamme dem, og dog ei forskaane dem, at de jo blive arresterede, hvorforsø de ikke maae understaae sig at gaae fra deres Poster i den udi foranstaaende 6 Artikel ommældte Tid, enten for en eller anden Undskyldning, uden i de i 7, 8, 9, 10, 16, 20, 21, 22, 23 og 24 §§. af denne Instrux ommældte Tilfælde, under høi og vilkaarlig Straf, om de antræffes at handle herimod.

§ 17. Bægterne skulle raabe hver Time Slag, efter den i 6 § af denne Instrux fastsatte Orden eller Tid for hver Maaned, de Vers, som befales, og derfor uden flittigt gaae deres Post igjennem, samt opholde sig midt paa Posten, for at paaagte om Ildbrand, Mord,

Tyverie eller andet den offentlige Rolighed forstyrrende skulde foresfalde.

§ 18. Ingen af dem maa forsamle sig ved Enden af Gaderne for at holde Snak og Samtale med hinanden, men enhver skal i den Tid, hans Vagt varer, stedse forblive paa den ham anbetroede Post, og ikke findes paa Posten uden i fuld Mondur med Gevær og den anordnede Haandlygte.

§ 19. Vagterne skulle tilsee og forhindre, at ingen Ureenlighed udbæres og fastes paa Gaderne, i Kanalen, om Aften eller Natten, eller af Natfererne spildes; iligemaade skulle de paaagte, om Noget fra deres Huse udfylder Locum eller andet Skarn, om hvilket Alt de om Morgen indgive Rapport, og skulle derfor nyde deres Deel af Pengestrafpen, som slige Personer blive tildømte at betale. Skulle Vagterne overbevises om, at noget saadant var skeet, imedens de vare paa Posten, og have fortiet det, skulle de betale efter Politimesterens Kjendelse. (Slutningen følger.)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 10 Juli ere Medlemmerne af Oeconomie- og Commerce-Collegiet, Brandvæsens-Directeurerne O. P. Holm og L. Bertelsen, udnævnte til virkelige Justitsraader; Cand. Theol. J. H. Larsen beskikket til resid. Kapellan for Kjøbeløv og Vindebye Menigheder i Lolland; Personel-Kapellan for Ballerup og

Maa-

Maaløv Menigheder i Sjælland, N. E. Thonning, til Sognepræst for Luuns og Alstrup Menigheder i Viborg Stift; Sognepræsten for Neuling og Sinding Menigheder i Ribe Stift, A. Sæborg, til Sognepræst for Byrom, Vesterøe og Hals Menigheder paa Læsø; Sognepræsten til Nvekøe, M. A. Leigh, til Sognepræst for Hals Præstegjæld i Aggershuus Stift; Præsten ved Tugthuset i Christiania, P. W. Juell, til residerende Kapellan ved Aggershuus Slot og Aggers Præstegjæld; Sognepræsten for Skibved Menighed i Aggershuus Stift, E. W. R. Bull, til residerende Kapellan i Arendal; Sognepræsten for Herøe Præstegjæld i Bergens Stift, J. P. Meldal, til Sognepræst for Boldens Præstegjæld i samme Stift, og Personel-Kapellan for Kommedals Præstegjæld i Aggershuus Stift, P. E. Grüner, i hans Sted til Sognepræst i Herøe; residerende Kapellan for Lindaas Præstegjæld, O. Berg, til Sognepræst for Yttre Holmedals Præstegjæld i Bergens Stift.

Under det tydske Cancellie: Den 3 Juli er hidtil værende Landfriver paa Femern, A. Decker, udnævnt til Borgemeister og Byesfriver i Oldeslohe, samt forundt Cancellieraads Caracteer.

Under Generalitetet: Den 26 Juni er den demitterede Ritmester E. M. v. Staffeldt udnævnt og ansat ad interim som Capitain med Majors Caracteer ved det holsteenske Landeværn. Den 3 Juli er Major af

Infanteriet v. Rick benaaded med Oberst-Lieutenants Caracteer; Sec. Lieutenant v. Harthausen af Slesvigsk Ryter-Regiment, efter Ansøgning, i Naade afskediget med Pension og Premier-Lieutenants Caracteer; Auditeur Stockfleth af det nordensjeldske Infanterie-Regiment, efter Ansøgning, afgaaet paa Bartpenge, og Exam. Jur. J. Mandulph beklædet til Auditeur i hans Sted ved sidst nævnte Regiment.

Under Rentekammeret: Den 1 Juli er den hidtilværende Chirurgus ved Jagerspris Gods, Hempel, i Naade entlediget fra hans Tjeneste med Pension. Den 8 Juli ere Skovriderne: C. O. Lund paa det 2det kjøbenhavnske, H. C. Petersen paa det 1ste kronborgske, P. J. Jürgens paa det 2det kronborgske, og C. Møller paa det hirschholmske Skovdistrikt, efter Ansøgninger, i Naade entledigede fra deres Tjenester med Pension; S. D. er Skovrideren ved Bestensborg Gods paa Falster, G. H. Kramp, udnævnt til Skovrider paa det hirschholmske, Førster D. H. Roosen til Skovrider paa det 2det kronborgske, og Førster C. Bagge til Skovrider paa det 1ste kronborgske Skovdistrikt; Overførster C. A. C. Claussen til Vilddt. og Forstmester med virkelig Kammerraads Rang, og Forstinspecteur G. B. Bruel forundt aabent Brev ligeledes paa virkelig Kammerraads Rang, samt Førsteren paa det hirschholmske Skovdistrikt, M. G. Schäffer, udnævnt til Plantage-Inspecteur.